

PM

Previsions Macroeconòmiques

Escenari macroeconòmic de Catalunya. 2018 i 2019

Juny de 2018

Generalitat de Catalunya
**Departament de la Vicepresidència
i d'Economia i Hisenda**

Previsions Macroeconòmiques

Escenari macroeconòmic de Catalunya. 2018 i 2019

Juny de 2018

ISSN: 2013-2182

© **Generalitat de Catalunya. Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda**

Aquesta obra està subjecta a una llicència *Creative Commons* del tipus reconeixement d'autoria, usos no comercials i sense obra derivada.

Resum de la llicència:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>

Llicència completa:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Edició

Direcció General d'Anàlisi Econòmica

Rambla Catalunya, 19-21

08007 Barcelona

<http://economia.gencat.cat>

Maquetació

Helena Casanovas Mora

Disseny gràfic

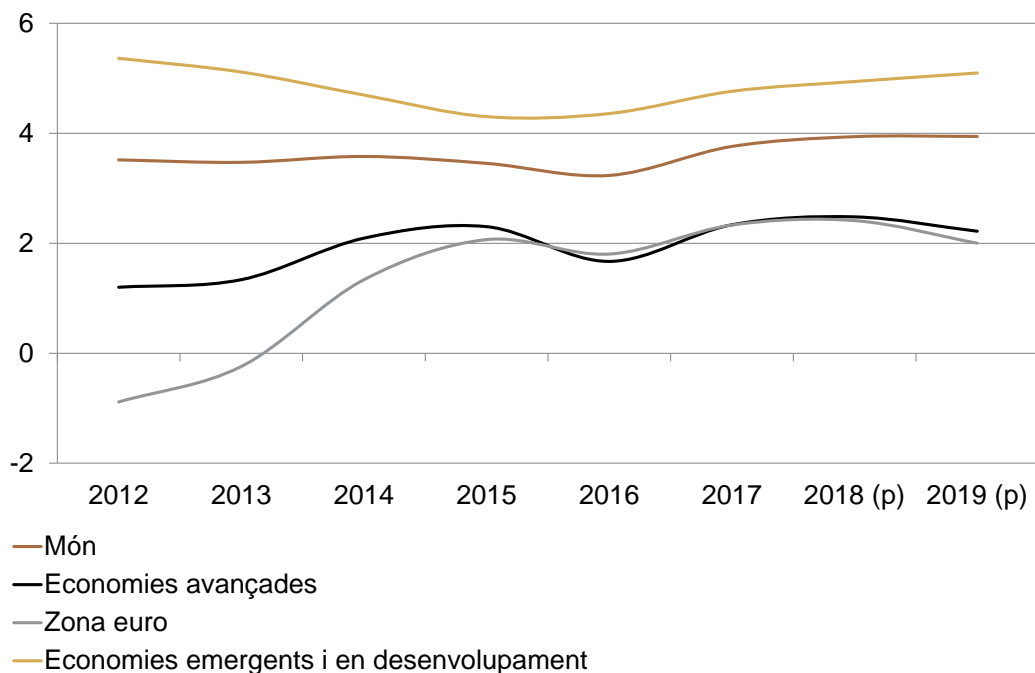
Enric Jardí

Entorn econòmic

L'economia mundial va recuperar dinamisme el 2017 (3,8 %) i les previsions del Fons Monetari Internacional apunten a que el creixement serà superior enguany i el 2019 (3,9 % en ambdós casos). Aquestes estimacions daten del mes d'abril i no han canviat respecte a les estimacions de gener.

La millora en les previsions s'explica per les bones perspectives de les economies avançades, que es preveu que creixin un 2,5 % el 2018, dues dècimes més que el 2017. Per la seva banda, les economies emergents i en desenvolupament mantindran uns ritmes de creixement elevats després de créixer un 4,8 % el 2017 (4,9 % el 2018 i 5,1 % el 2019).

Evolució del PIB (%)

Font: FMI (abril de 2018).

La millora a les economies avançades s'explica en bona mesura per les mesures fiscals expansives dels EUA i pel bon comportament de la zona euro, on es mantenen els estímuls monetaris. Les revisions a l'alça han estat generalitzades però alguns factors poden tenir un paper desfavorable, com ara l'encariment del petroli o una orientació menys expansiva de la política monetària a la zona euro. Amb tot, el creixement de la zona euro previst per enguany és del 2,4 % segons l'FMI, dues dècimes més que el previst el gener, mentre que la Comissió Europea preveu un creixement del 2,3 %. D'altra banda, el creixement previst per l'FMI per als EUA és del 2,9 % el 2018, dues dècimes més que els càlculs de gener.

Pel que fa a les economies emergents i en desenvolupament, la Xina va tornar a guanyar una mica d'impuls el 2017 (6,9 %), després de la moderació gradual del període 2012-2016, però les previsions apunten a que el creixement tornarà a moderar-se una mica (serà d'un 6,6 % el 2018 i d'un 6,4 % el 2019). Cal destacar l'expansió a l'Índia (que es preveu que avanci un 7,4 % enguany) després d'una moderació el 2017 derivada de la normalització monetària i les reformes fiscals realitzades. També resulta rellevant la millora en les perspectives de creixement de grans economies llatinoamericanes com Brasil i Mèxic gràcies a la recuperació dels preus de les matèries primeres i una contribució més positiva de l'esperada de les mesures dels EUA. De la mateixa manera, la majoria dels països exportadors de petroli també s'han vist afavorits per la recuperació en la cotització.

Previsions de l'economia internacional

(% de variació interanual)

Evolució del PIB	2017	2018 (p)	2019 (p)
Economia mundial	3,8	3,9	3,9
Economies avançades	2,3	2,5	2,2
Economies emergents i en desenvolupament	4,8	4,9	5,1
Zona euro	2,3	2,4	2,0
Estats Units	2,3	2,9	2,7
Japó	1,7	1,2	0,9
Xina	6,9	6,6	6,4
Índia	6,7	7,4	7,8
Rússia	1,5	1,7	1,5
Brasil	1,0	2,3	2,5
Comerç mundial de béns i serveis (volum)	4,9	5,1	4,7
Preu del petroli (en dòlars EUA)	52,8	62,3	58,2

(p) Previsió.

Font: FMI (abril de 2018).

Malgrat aquestes dades globalment positives i les bones perspectives a la majoria dels països, cal tenir en compte que les previsions de l'FMI minimitzen els efectes de les mesures proteccionistes anunciades pels EUA i la Xina, i que els preus del petroli estan creixent per sobre del previst. De fet, l'FMI preveia a l'abril que el comerç mundial, després del fort creixement d'un 4,9 % el 2017, mantindria un avanç significatiu el 2018 i 2019 (d'un 5,1 % i un 4,7 % respectivament), però el repunt del proteccionisme podria acabar afectant a l'evolució dels fluxos comercials. De la mateixa manera, el preu del petroli ha assolit el mes de maig els 77 dòlars per Barril Brent, el valor més alt des de finals del 2014. Així doncs, podria ser que les previsions s'hagin de

corregir a la baixa, a la vista d'alguns indicadors d'activitat que insinuen un creixement més moderat del que es preveia durant els últims mesos.

Previsions del PIB dels països de la zona euro

(% de variació interanual del PIB)

	2017	2018 (p)	2019 (p)
Malta	6,4	5,8	5,1
Irlanda	7,8	5,7	4,1
Eslovènia	5,0	4,7	3,6
Eslovàquia	3,4	4,0	4,2
Estònia	4,9	3,7	2,8
Luxemburg	2,3	3,7	3,5
Xipre	3,9	3,6	3,3
Letònia	4,5	3,3	3,3
Lituània	3,8	3,1	2,7
Països Baixos	3,2	3,0	2,6
Espanya	3,1	2,9	2,4
Àustria	3,0	2,8	2,2
Finlàndia	2,6	2,5	2,3
Portugal	2,7	2,3	2,0
Alemanya	2,2	2,3	2,1
França	2,2	2,0	1,8
Grècia	1,4	1,9	2,3
Bèlgica	1,7	1,8	1,7
Itàlia	1,5	1,5	1,2
Zona euro	2,4	2,3	2,0
Unió Europea	2,5	2,3	2,0

(p) Previsió.

Font: Eurostat i Comissió Europea (maig de 2018).

La Comissió Europea en les previsions de maig calcula que el PIB de la zona euro creixerà un 2,3 % el 2018, una dècima menys que el 2017. Aquesta previsió revisa a l'alça en dues dècimes les previsions de la tardor, i el mateix passa amb les previsions per al 2019 (2 %), amb una millora generalitzada. Això es concreta en un creixement moderat a les economies europees més grans: 2,9 % a Espanya, 2,3 % a Alemanya, 2,0 % a França i 1,5 % a Itàlia; i uns creixements més elevats en la majoria d'economies petites europees.

Aquest creixement econòmic s'emmarca en una política monetària que segueix sent acomodaticia però que des de l'octubre del 2017 ha reduït a la meitat la compra de bons, fins als 30.000 milions d'euros mensuals, i s'espera que s'acabi el desembre d'enguany. El BCE estima que els tipus d'interès es mantindran en els nivells actuals almenys fins

l'estiu del 2019. . Les incerteses són múltiples: la situació política i del sector financer a Itàlia, la negociació del Brexit, la governabilitat d'Espanya, etc.

Pel que fa a l'economia espanyola, es preveu que creixi per sobre del conjunt de la zona euro el 2018 i 2019. Però també s'espera una moderació en els ritmes de creixement per a aquest any i el vinent. D'aquesta manera, després d'un creixement del PIB del 3,1 % el 2017, les previsions per al 2018 són d'increments d'entre el 2,7 % i el 2,9 % segons les estimacions dels organismes de referència. De cara al 2019 les previsions se situen entre el 2,2 % i el 2,4 % segons la font.

Previsions de l'economia espanyola

(% de variació interanual del PIB)

	2017	2018 (p)	2019 (p)
Ministeri d'Economia, Indústria i Competitivitat (abril de 2018)	3,1	2,7	2,4
Banc d'Espanya (juny de 2018)	3,1	2,7	2,4
FMI (abril de 2018)	3,1	2,8	2,2
Comissió Europea (maig de 2018)	3,1	2,9	2,4

Font: INE, Ministeri d'Economia, Indústria i Competitivitat, Banc d'Espanya, FMI i Comissió Europea.

D'acord amb les previsions de creixement del PIB elaborades pel Ministeri d'Economia (2,7 % el 2018 i 2,4 % el 2019), observem com la moderació del dinamisme econòmic s'explica per una normalització en el creixement de la demanda interna, amb creixement més moderats tant del consum privat i públic, com de la inversió. D'altra banda, es preveu que la demanda externa mantindrà una contribució al creixement d'entre 3 i 4 dècimes, en un context de creixement més contingut dels fluxos comercials. Malgrat que el creixement serà més lent, Espanya seguirà creant llocs de treball a ritmes elevats i reduint els nivells d'atur (cal recordar que la taxa d'atur d'Espanya és la segona més alta de la UE, després de Grècia).

La moderació del creixement de l'economia espanyola és consistent amb les estimacions de la capacitat de creixement a mitjà termini. Segons la Comissió Europea, en els propers anys el creixement del PIB potencial d'Espanya se situarà entre l'1 % i l'1,5 %, lleugerament per sota del de la UEM (al voltant de l'1,5 %) i a més distància del dels EUA (al voltant del 2 %). En el cas espanyol, entre els factors que limiten la capacitat de creixement cal esmentar l'estancament de la població en edat de treballar, l'elevada taxa d'atur estructural, una acumulació moderada de l'estoc de capital així com una aportació continguda de la productivitat total del factors.

Escenari macroeconòmic de l'economia espanyola

		2017	2018 (p)	2019 (p)
PIB	% de variació real	3,1	2,7	2,4
Demanda interna	Aportació al creixement	2,8	2,3	2,2
Despesa en consum de les llars	% de variació real	2,4	2,0	1,8
Despesa en consum de les administracions públiques	% de variació real	1,6	1,1	1,2
Formació bruta de capital fix	% de variació real	5,0	4,7	4,4
Saldo exterior	Aportació al creixement	0,3	0,4	0,3
Exportacions de béns i serveis	% de variació real	5,0	4,8	4,6
Importacions de béns i serveis	% de variació real	4,7	4,1	4,2
Llocs de treball creats ¹	% de variació	2,8	2,5	2,3
Taxa d'atur estimat (EPA)	Aturats / població activa (%)	17,2	15,5	13,8

(p) Previsió.

¹ En termes equivalents a temps complet.

Font: Govern espanyol. Ministeri d'Economia, Indústria i Competitivitat (abril de 2018).

Previsions de l'economia catalana

Durant el 2017 l'economia catalana va mostrar una evolució més favorable del previst, amb un creixement del PIB del 3,4 %. El perfil trimestral de creixement va mostrar un patró de creixement estable al llarg del 2017, entre el 0,8 % i el 0,9 %, que es manté el primer trimestre d'enguany. El creixement del 2017 va ser una mica inferior al de l'any 2016 (3,6 %), però va continuar sent força equilibrat, ja que es va enregistrar una contribució positiva de la demanda interna (que va tenir una aportació notable al creixement econòmic, de 2,7 punts), però la demanda externa també va mantenir una aportació positiva. En particular, dins la demanda interna, el consum privat va mantenir un creixement robust (2,4 %, igual que l'any anterior), mentre que la despesa en consum de les administracions públiques i la formació bruta de capital van accelerar-se, fins a un 2,4 % i un 5,6 % respectivament.

La demanda externa va contribuir el 2017 amb 0,7 punts percentuals al creixement del PIB i, a diferència de l'any anterior, va ser el saldo comercial amb l'estranger el que va concentrar l'aportació positiva (d'1 punt percentual) mentre que la contribució dels intercanvis comercials amb la resta de l'Estat va ser negativa (-0,3 punts). La bona evolució

del saldo amb l'estranger s'explica pel fort dinamisme de les exportacions de béns i serveis (que van augmentar un 6,3 %), afavorides per l'increment del comerç mundial, i per la moderació de les importacions (que van créixer un 4,4 %).

Les previsions actuals pronostiquen una desacceleració del ritme de creixement de l'economia en cinc dècimes, fins al 2,9 %. No obstant això, el creixement previst per al 2018 segueix sent superior al d'aquestes dues economies, en dues i sis dècimes respectivament. Aquesta desacceleració ve determinada (a l'igual que al conjunt de l'economia espanyola) per una normalització del ritme de creixement (després de diversos anys amb una expansió forta, de manera que es convergeix cap a un creixement potencial més contingut), per la desacceleració de les economies del nostre entorn, per uns preus del petroli més elevats i per una orientació menys expansiva de la política monetària.

Previsions macroeconòmiques de Catalunya

		2017	2018 (p)	2019 (p)
PIB	% de variació real	3,4	2,9	2,5
PIB	Milions d'euros	234.651	245.440	256.163
Demanda interna	Aportació al creixement	2,7	2,3	1,9
Despesa en consum de les llars	% de variació real	2,4	2,2	1,9
Despesa en consum de les administracions públiques ¹	% de variació real	2,4	2,0	1,5
Formació bruta de capital ²	% de variació real	5,6	4,4	3,2
Saldo exterior	Aportació al creixement	0,7	0,6	0,6
Saldo amb l'estranger	Aportació al creixement	1,0	0,7	0,6
Exportacions de béns i serveis	% de variació real	6,3	5,3	4,8
Importacions de béns i serveis	% de variació real	4,4	4,2	4,0
Saldo amb la resta d'Espanya	Aportació al creixement	-0,3	-0,1	0,0
Llocs de treball creats ³	Milers	96,5	79,9	72,1
Llocs de treball creats ³	% de variació	3,1	2,5	2,2
Taxa d'atur estimat (EPA)	aturats / població activa (%)	13,4	11,4	9,7

(p) Previsió.

¹ Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.

² Inclou la variació d'existències.

³ En termes equivalents a temps complet.

Font: Generalitat de Catalunya. Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

La demanda externa mantindrà el 2018 un pes molt destacable, amb una contribució al voltant del 20 % del creixement del PIB, mentre que el 80 % restant recaurà en la demanda interna. Per tant, l'actual fase expansiva presenta un patró més equilibrat que el de recuperacions anteriors, amb una aportació de la demanda externa superior a la prevista per al conjunt de l'economia espanyola. La contribució dels

intercanvis amb l'estranger (de 0,7 punts percentuals) expliquen (a l'igual que el 2017) la contribució exterior positiva al creixement del PIB, atès que de nou l'aportació dels intercanvis amb la resta de l'Estat prendrà valors negatius (de 0,1 punts). El creixement de les exportacions a l'estranger es moderarà lleugerament, però continuarà sent important (del 5,3 %), mentre que l'avenç de les importacions es desaccelera lleugerament (4,2 %).

L'evolució prevista de la demanda interna ens indica un alentiment respecte a l'any anterior. El consum de les llars moderarà lleugerament el seu creixement fins a un 2,2 %, després de l'increment del 2,4 % per al 2017. La formació bruta de capital es desaccelera però es manté en taxes molt elevades, del 4,4 %, mentre la despesa en consum de les administracions públiques avançarà a una taxa del 2 %. Cal afegir que es preveu una acceleració moderada del deflactor del consum públic derivada de la millora salarial prevista al *II Acord per a la millora de l'ocupació pública i de condicions de treball*.

Quant a l'any 2019, es manté un patró similar. L'economia es desaccelera però segueix presentant un vigor destacable, amb una taxa de creixement del 2,5 %, lleugerament per sobre de les previsions per a l'economia espanyola. L'aportació de la demanda externa es mantindrà en registres notables, de 6 dècimes, mentre tots els tres components de la demanda interna retrocediran amb moderació. Val a dir també que al llarg del 2018 i 2019 es preveu una composició força equilibrada entre la inversió productiva i la inversió en construcció, de manera que el dinamisme inversor de l'actual fase expansiva mostra una dependència moderada del sector de la construcció. En aquest sentit convé afegir que l'augment de l'orientació exportadora de l'economia catalana és un factor que ha impulsat la inversió empresarial al llarg de la recuperació.

En aquest context de moderació del creixement econòmic, el dinamisme del mercat de treball continuarà però de forma més continguda. L'ocupació mantindrà un avenç notable, amb un increment previst d'un 2,5 % el 2018 i d'un 2,2 % el 2019. En termes absoluts, es registraran respectivament 79,9 i 72,1 milers de nous llocs de treball en termes equivalents a temps complet, i situaran la taxa d'atur mitjana en el 11,4 % el 2018 i en el 9,7 % el 2019.